

Ustawa wiatrakowa: Samorządowcy chcą powrotu do projektu z 2023 r.

Po zmianie ustawy wiatrakowej samorządowcy nie oczekują wiatrowej rewolucji. Apelują o powrót do konsultowanego na początku 2023 r. projektu.

Publikacja: 14.01.2024 21:02

Bartłomiej Sawicki

Po „niefortunnych” listopadowych poprawkach do ustawy, które obecny rząd chciał wprowadzić poprzez ustawę o mrożeniu cen energii, zapowiadano, że nowy projekt pojawi się pod koniec 2023 r. lub na początku 2024 r.

Nic z tego nie wyszło, a resort klimatu i środowiska dopiero konsultuje wstępnie zręby nowego projektu. Ten miałby zostać przedstawiony do konsultacji za trzy miesiące, a proces legislacyjny miałby zakończyć się po wyborach samorządowych. Ustawa będzie więc zapewne osią kolejnego sporu politycznego, tym razem na poziomie samorządów.

Jak daleko od gospodarstwa domowego powinien stać wiatrak?

Nasi rozmówcy z grymasem odnoszą się do zapisów projektu, który dopuszczał lokowanie farm wiatrowych przy dystansie 300 m. Projekt nie był z nimi konsultowany i – jak mówią – nowy rząd zaczął prace nad ustawą najgorzej, jak tylko mógł. – Farmy powinny być lokalizowane w minimalnej odległości od gospodarstw domowych wynoszącej 500 m oraz z uwzględnieniem oddziaływania akustycznego, mogącego oznaczać większą odległość niż 500 m – mówi Leszek Świątalski, dyrektor biura Związku Gmin Wiejskich RP.

Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej (PSEW) wskazuje, że nowe turbiny wiatrowe, w oparciu o analizy akustyczne, byłyby lokowane w dystansie 500–700 m. Jak mówi nam z kolei wójt gminy Kobylnica, głównym wyznacznikiem lokowania turbin wiatrowych powinna być akustyka. – To gminy powinny wskazywać tę odległość, a nie sztywna granica zapisana w ustawie – mówi Leszek Kuliński. Odległość minimalna na poziomie 500 m od zabudowań była szeroko konsultowana jeszcze na przełomie lat 2022 i 2023 w ramach procesu legislacyjnego poprzedniej ustawy liberalizującej lokowanie farm wiatrowych. Wówczas na ostatniej prostej zamiast 500 m pojawił się dystans 700 m, bez żadnych konsultacji.

Po zmianie władzy większość sejmowa przygotowała poprawki do niej, które liberalizowały ustawę z 2023 r., ale w sposób budzący wątpliwości i bez konsultacji. – Wystarczyło wówczas wrócić do gotowych już zapisów, z których poprzedni rząd wycofał się na ostatniej prostej – dodaje Świątalski. – Zamiast szybkiej nowelizacji o zapisy, które już znaliśmy, ponownie musimy czekać.

Teraz Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ) zapowiada doprecyzowanie przepisów tak, aby normy hałasu były decydujące, ale by jednocześnie minimalny dystans od zabudowań, a więc 500 m, był zachowany. – Będziemy chcieli podkreślić w naszej ustawie, że mniejszy niż 500 m dystans nie będzie w praktyce możliwy – słyszymy od jednego z przedstawicieli resortu MKiŚ. Zmiana z 700 na 500 m zwiększy o 100 proc. powierzchnię dostępną dla lokalizacji lądowych farm wiatrowych w Polsce. Te 200 metrów różnicy to skok z 2 do 4 proc. powierzchni kraju pod potencjalne inwestycje.

Samorządowcy oczekują przyspieszenia prac nad ustawą wiatrakową

Samorządowcy, z którymi rozmawialiśmy, oczekują przyspieszenia prac. – Chodzi o dostęp do tańszej energii dla mieszkańców dzięki nowym inwestycjom przy dystansie 500 m. Jeśli nowy projekt będzie bliski tego z początku 2023 r., który ostatecznie przepadł, tym szybciej będziemy mogli realizować nowe inwestycje wiatrowe. Nie ulega też wątpliwości, że wiatrowe powinny one powstawać w zgodzie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. To nie powinno ulec zmianie – mówi Świątalski.

Branża wiatrowa apeluje w tym samym tonie, aby wszystkie projekty były realizowane w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i by nie szukać innego rozwiązania na skróty – mimo że może to potrwać nawet rok czy dwa lata dłużej. – Jest to możliwe dzięki dwóm opcjom, które umożliwiają lokowanie farm wiatrowych: wykorzystaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz tzw. planom zintegrowanym. Nie należy dokonywać wyboru bez konsultacji społecznych: mieszkańcy mają prawo znać szczegóły planowanego na ich terenie projektu – podkreśla PSEW.

Jak najłatwiej obniżyć ceny energii?

Nasi rozmówcy, pytani o korzyści w postaci tańszego prądu dla mieszkańców w formie obowiązującego już przynajmniej na papierze wirtualnego prosumenta, wskazują, że to mechanizm pożyteczny, ale nie najważniejszy.

– Jeśli chcemy obniżyć cenę energii, to najlepszym rozwiązaniem będzie tworzenie klastrów energetycznych, a nie skomplikowanych mechanizmów opustów. Takim klastrem zarządzać mogą właśnie gminy. Aby jednak stworzyć taki klaster, potrzebujemy nowych farm i jeszcze większego uelastycznienia budowy linii bezpośrednich – dodaje Świątalski.

Z kolei wójt gminy Kobylnica wskazuje, że mentalność mieszkańców w ostatnich latach się zmienia. – Od samorządów, gdzie farm wiatrowych jeszcze nie ma, ale są plany, wiem, że mieszkańcy pytają już o inne sprawy niż wpływ takich urządzeń na zdrowie. Pytania dotyczą np. korzyści finansowych. A te są duże poprzez podatki od nieruchomości – mówi Kuliński.

Nasz rozmówca wskazuje także, że takie zachęty jak wirtualny prosument mogą tylko zwiększyć chęć lokowania w swoim sąsiedztwie takich instalacji. – Przepisy co prawda już obowiązują, ale nowe inwestycje, które są realizowane już na mocy zmian prawnych z 2023 r., nie są jeszcze ukończone. Trudno określić, jak w praktyce mieszkańcy mieliby partycypować w tańszej energii z farm w sąsiedztwie – mówi wójt Kobylnicy.